

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT AF PUNKT 3.2

31. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 4. juni 2014
Tidspunkt: Kl. 8.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Morten Bødskov (S), næstformand, Bjarne Laustsen (S), Ida Auken (RV), Lisbeth Bech Poulsen (SF), Jakob Ellemann-Jensen (V) og Per Stig Møller (KF).

Desuden deltog: Klima-, energi- og bygningsminister Rasmus Helveg Petersen og miljøminister Kirsten Brosbøl.

Under punkt 3 deltog også Annette Lind (S), Anne-Mette Winther (V) og Charlotte Dyremose (KF) fra Miljøudvalget.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3320 (miljø) den 12. juni 2014

2. Kommissionens forslag om luftpakken

a) Kommissionens program ren luft i Europa

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2013) 0918

Rådsmøde 3320 – bilag 2 (samlenotat side 2)

KOM (2013) 0918 – bilag 2 (henvendelse af 3/6-14 fra Landbrug og Fødevarer)

Miljøministeren: Punktet forelægges til orientering. På rådsmødet skal vi have en indledende politisk drøftelse af Kommissionens forslag til luftpakken. Grænseoverskridende luftforurening udgør et alvorligt problem for sundhed og natur i EU og i Danmark. Da luftforureningen er grænseoverskridende, kan Danmark ikke løse problemet alene. 80 pct. af luftforureningen herhjemme stammer fra udlandet.

Kommissionens luftpakke søger at afhjælpe disse problemer. Pakken indeholder fire elementer:

1) En kommissionsmeddelelse om ren luft i Europa, 2) Et nyt direktiv om nationale reduktionsforpligtigelser - nyt NEC-direktiv, 3) Et nyt direktiv om mellemstore forbrændingsanlæg og 4) Et forslag til rådsbeslutning om EU's ratifikation af Gøteborgprotokollen.

Det er tale om en omfattende pakke, og regeringen lægger vægt på, at pakkens konsekvenser for Danmark bliver grundigt belyst, inden vi fastlægger en dansk holdning.

Der er tale om mange forskellige typer af stoffer. Vi har derfor iværksat et større analysearbejde med fremskrivninger og konsekvensanalyser. Det arbejde er endnu ikke færdiggjort, og regeringen har derfor indtil videre alene etableret en foreløbig overordnet holdning til pakken. Jeg forventer, at vi vil være klar med en mere uddybende holdning inden sommerferien, og den vil så indgå i et sæt reviderede rammenotater, som Folketinget naturligvis vil få oversendt. I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at de egentlige substansforhandlinger af forslagene endnu ikke er gået i gang. De kan som minimum forventes at strække sig over det næste år. Regeringen vil være klar med en holdning, når forhandlingerne går i gang, og der bliver rig lejlighed til at drøfte sagen i Folketinget. Jeg forventer, at der tidligst skal tages forhandlingsoplæg i 2015. Hovedvægten i luftpakken ligger på de to direktivforslag, og det er også dem, drøftelsen på rådsmødet vil fokusere på.

Forslaget til et nyt NEC-direktiv indeholder to hovedelementer:

For det første de nationale reduktionsmål for 2020 for fem stoffer. Det er NO_x, SO₂, ammoniak, VOC'er og fine partikler. 2020-målene blev vedtaget tilbage i 2012 i forbindelse med de internationale forhandlinger af Gøteborgprotokollen. Med forslaget til NEC-direktivet implementeres disse mål uændret i EU.

For det andet – og som det egentlige nye element i NEC-direktivet – indeholder forslaget nationale reduktionsmål for 2030. Målene vedrører de samme fem stoffer plus endnu et stof – metan.

Som sagt er vi i færd med - men endnu ikke færdige med - at fastlægge regeringens holdning til reduktionsmålene. I den forbindelse ser vi naturligvis på balancen mellem omkostningerne og de positive effekter og på balancen mellem den hidtidige og fremtidige indsats i Danmark og i de øvrige EU lande. I den foreløbige regeringsholdning nøjes vi derfor for indeværende med at hilse formålet med Kommissionens forslag velkomment og tage forbehold for reduktionsmålene, indtil vi har færdiggjort vores arbejde. Derudover forholder vi os til de øvrige elementer i forslaget. F.eks. er det væsentligt, at overvågningen i videst muligt omfang baseres på de eksisterende overvågningsprogrammer, og vi lægger vægt på, at en række af Kommissionens forslag om delegerede retsakter ændres.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte til regeringens holdning til Gøteborgprotokollen. Hvad vil konsekvenserne af den være for Danmark? Hvad angår NEC-direktivet, havde han forstået det således, at emission af ammoniak er faldet med 36 pct. over en årrække, til trods for at kødproduktionen er steget med 50 pct. Det var imponerende. Danmark havde i første omgang meddelt EU, at man fra dansk side ville reducere udledningen med yderligere 24 pct., men tallet havde vist sig at være baseret på en fejlagtig analyse. Kunne ministeren bekræfte, at reduktionsmålet nu var nede på 15 pct.? Og hvad vil konsekvensen være af at have fremlagt et for ambitiøst bud? Jakob Ellemann-Jensen pointerede, at man bør undgå at begå samme fejl – hvis der er tale om en fejl – ved at fremsætte et for ambitiøst bud for metan også. Det vil skade den danske konkurrenceevne, og Danmark er i forvejen et af de lande, der udleder mindst metan pr. produceret liter mælk.

Bjarne Laustsen spurgte, hvordan man sikrer, at Gøteborgprotokollen ikke giver konkurrenceforvridning landene imellem. Tiltagene i de enkelte lande er vidt forskellige. I Danmark har man som et klogt tiltag forbudt gyllespredning for at nedsætte udslippet af ammoniak. Det har man ikke i andre lande, og de har derfor nemmere ved at gennemføre reduktionerne, fordi de tiltag allerede er implementeret i Danmark. Der har været udtrykt ønske forskellige steder fra om at indføre nabotjek af, hvordan og hvorvidt diverse tiltag er implementeret. Nogle lande excellerer i altid at være bagud, og det fører til konkurrenceforvridning, fordi det er lettere for landene at gøre det, som Danmark allerede har gjort.

Formanden bad ministeren uddybe tabellen fra samlenotatet om reduktionsmål. Hvad mente ministeren med, at hun tog forbehold for reduktionsmålene? Og var man i gang med at regne på et bud på reduktionsmål? Forestillede ministeren sig en revision af 2020-målene på baggrund af nye undersøgelser? Hun ville også gerne vide, hvem der stod bag de foreslåede 2030-mål, og på hvilket grundlag de var blevet til?

Miljøministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at det var korrekt, at Danmark havde meldt nogle ambitiøse mål ind, som det også fremgik af tabellen og af det, der blev sendt til Folketinget forud for forhandlingerne om Gøteborgprotokollen. Reduktionsmålene kom bl.a. fra landbrugets organisationer og var baseret på forventningen til, hvad man kunne opnå på baggrund af allerede igangsatte initiativer. I første omgang landede man på 24 pct., men siden var tallet blevet nedjusteret til 15 pct. Regeringen vil gerne kigge nærmere på, hvorfor man inden for kort tid er gået fra det ene tal til det andet, og på, hvad der ligger til grund for beregningerne. Endelig vil regeringens analysearbejde vil munde ud i en stillingtagen til det korrekte reduktionsmål. Man vil kigge på, om Danmark kan nå de mål, der blev udmeldt i forbindelse med Gøteborgprotokollen, uden at der pålægges yderligere byrder, og for at sikre, at der er rum til fornuftig vækst inden for erhvervet. Sidstnævnte var også lagt til grund for de indmeldte tal. Ministeren kvitterede for det store arbejde, erhvervslivet allerede havde gjort for at reducere udledningen af ammoniak. Det er årsagen til, at Danmark er langt fremme i forhold til mange andre lande.

Til Bjarne Laustsen sagde ministeren, at forventningen havde været, at man kunne nå målene uden at pålægge erhvervet yderligere byrder. Idet den største del af luftforureningen kommer udefra, er det i Danmarks interesse at kunne lægge yderligere pres på andre lande, for at de også kommer med på vognen, og at der bliver stillet krav til dem om reduktioner. Alt i alt er det positivt set fra et dansk synspunkt, at der stilles EU-krav om målsætninger til landene. Disse målsætninger skal selvfølgelig være realistiske og forenelige med en forventelig vækst i erhvervet.

Ministeren sagde til formanden, at Gøteborgprotokollens tal var meldt ind i forbindelse med forhandlingerne i 2012, og 2030-målene var Kommissionens bud på, hvad man skal nå i 2030. Det er så der, regeringen nu tager forbehold for de konkrete reduktionsmål, idet den gerne vil have lejlighed til at analysere tallene og finde frem til et realistisk bud. Ministeren oplyste, at ingen lande p.t. diskuterer de konkrete reduktionsmål. Drøftelsen på rådsmødet ville derfor blive relativt overordnet, og hun forventede, at forhandlingerne ville komme til at vare 1 års tid med forventet forhandlingsoplæg i 2015.

Jakob Ellemann-Jensen sagde, at det var fint at være den dygtige elev i klassen, men at det nu handlede om at få de andre med, så Danmark bevarer den fordel, der ligger i at være forrest.

Formanden pointerede, at ministeren i sin forelæggelse havde sagt, at hun tog forbehold for reduktionsmålene for ammoniak og bl.a. havde fremhævet DCE-beregningerne, hvor reduktionsmålet var reduceret fra 24 pct. til 15 pct., men at hun efterfølgende havde sagt, at hun tog forbehold for 2030-målene. Formanden gik ud fra, at ministerens forbehold også gjaldt 2020-målet. Det var muligt, at der først skulle gives mandat i 2015, men hvornår forventede ministeren at give et bud på mål, der er opnåelige, men ikke hindrer væksten? Og ville ministeren i den forbindelse forelægge nogle konsekvensanalyser i udvalget. Udvalget havde modtaget en skrivelse fra Landbrug & Fødevarer med en alvorlig beregning i forhold til 2020-reduktionen. Var ministeren enig i den? Og var det et løfte fra ministerens side, at målene skulle være realistiske på en måde, så de kan nås uden yderligere byrder for erhvervet?

Miljøministeren svarede formanden, at forbeholdet for reduktion af emission af ammoniak angik både 2020 og 2030. Fra dansk side ville man ikke komme med en tilkendegivelse af specifikke mål endnu, da substansforhandlingerne end ikke var gået i gang, og der stadig var tale om en helt overordnet drøftelse af luftpakken. Ministeren kunne endnu ikke sige, om de fremsatte mål vil blive ændret, idet regeringen er i gang med konsekvensberegninger af målene og en analyse af, om de er korrekte. Det var hendes foreløbige bud - men ikke et løfte - at regeringen inden sommerferien har et bud på en endelig holdning til reduktionsmålene. Der ville blive rig lejlighed til at diskutere sagen i Folketinget forud for et forhandlingsoplæg.

Ministeren præciserede, at der fortsat skal være mulighed for vækst i erhvervet, og bekræftede, at der vil foreligge konsekvensanalyser. På spørgsmålet om, hvorvidt hun var enig i landbrugets beregninger, svarede ministeren, at det var noget af det, regeringen var i gang med at undersøge, og at dens endelige holdning ikke var fastlagt. Der bliver foretaget grundige analyser, og de vil selvfølgelig også indgå i det, der vil blive sendt over til Folketinget.

b) Kommissionens forslag til nedbringelse af de nationale emissioner af visse stoffer

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2013) 0920

Rådsmøde 3320 – bilag 2 (samlenotat side 9)

KOM (2013) 0920 – bilag 2 (Henvendelse af 3/6-14 fra Landbrug og Fødevarer)

Se punkt 2 a).

c) Kommissionens forslag om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra mellemstore fyringsanlæg

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2013) 0919

Rådsmøde 3320 – bilag 2 (samlenotat side 21)

Miljøministeren: Det andet hovedelement i luftpakken er forslaget til et nyt direktiv om mellemstore fyringsanlæg. De mellemstore fyringsanlæg er anlæg på 1-50 megawatt. Det er f.eks. anlæg på fabrikker og i større boligejendomme. Forslaget sætter grænseværdier for udledningen af tre stoffer: kvælstofoxider, svovldioxid og fine partikler. Disse stoffer er også omfattet af NEC-direktivet, så MCP-direktivet er et vigtigt middel til at opnå målsætningerne i det nye NEC-direktiv.

I Danmark har vi allerede en udbygget regulering af de mellemstore fyringsanlæg, mens de hidtil ikke har været reguleret på EU-plan. Forslaget vil derfor lukke et hul i EU-lovgivningen, og det er overordnet set positivt for miljø og sundhed. Det gælder også for Danmark, da 80 pct. af luftforureningen som sagt kommer til os fra vores nabolande. Da vi allerede har reguleret området herhjemme, vil der tillige være en konkurrencemæssig fordel for danske virksomheder, hvis de andre EU lande kommer op på niveau med Danmark.

Kommissionens forslag svarer på mange måder til de danske regler i dag. På nogle områder vil der være tale om en stramning i forhold til de danske regler, på andre områder vil niveauet være det samme eller lavere.

I den foreløbige regeringsholdning støtter vi overordnet Kommissionens forslag. Vi lægger vægt på, at forslagets ambitionsniveau overordnet set fastholdes, og at direktivets specifikke grænseværdier tilnærmes de danske. Desuden finder vi det væsentligt, at grænseværdierne løbende opdateres i forhold til det nyeste BAT (bedst tilgængelige teknologi), ligesom det er tilfældet i den danske regulering i dag. Som sagt vil Folketinget få oversendt en mere udbygget regeringsholdning, når den ligger klar.

Jakob Ellemann-Jensen mente, det var vigtigt at begrænse forurening, men at der skal være ensartede regler på tværs af EU.

Miljøministeren erklærede sig enig i, at ensartede regler er vigtige. I Danmark er man nået langt, og man tilstræber, at direktivets tiltag kommer til at lægge sig op ad de gode, danske regler. Det vil kun være en fordel, hvis andre lande kommer på niveau og flere kan være med til at løfte udfordringen med at reducere luftforurening.